

TATİLLERDEN SONRA ERMENİ SORUNU I

Ömer Engin LÜTEM

Ermeni sorunu gibi durağan, diğer bir deyimle hızlı gelişmelerin olmadığı sorunlar, yaz döneminde bir tür tatile girerler. Ancak, geçen yılların aksine bu yıl Ermeni sorunu tatil döneminde de canlılığını korudu. Aşağıda tatillerde, diğer bir deyimle Haziran sonu Eylül ayı başı arasındaki dönemde, Ermeni sorunundaki başlıca gelişmelere kısaca değiniyoruz. Gelecekteki Ermeni Kuşaklarının Batı Ermenistanı ve Ağrı Dağını Alacağı İddiası Ermenistan Başkanı Serj Sarkisyan, Temmuz ayı sonunda Erivandaki Ermeni Dili ve Edebiyatı Beşinci Olimpiyatı sırasında bir soruya verdiği cevapta Ermenistanın Türkiyeden toprak talepleri olabileceği anlamına gelebilecek ifadelerde bulundu. Bir genç tarafından kendisine sorulan soru, kısaca, Batı Ermenistanın (yani Doğu Anadolunun) ve Ağrı Dağının Ermenistan ile birleşmesinin mümkün olup olmadığıydı. Başkan Sarkisyan ise verdiği cevapta her şeyin onların kuşağına bağlı olduğu, her kuşağın ulaşmak istediği bir amacı bulunduğunu, kendi kuşağının Ermeni topraklarından bir kısmını savunduğunu ve kurtardığını, eğer gelecek kuşaklar çok caba harcarsalrsa Ermenistanın dünyanın en iyi devletlerinden biri olacağını söylemiş, sonra da, herhalde çok ileri gitmiş olduğunun farkına vararak, bir ülkenin durumunun sadece topraklarının büyüklüğü veya küçüklüğü ile belirlenmeyeceğini, bir ülkenin, dünya milletleri arasında saygı gören, güçlü ve ünlü bir yeri olabilmesi için modern, güvenli ve refah içinde olması gerektiğini de eklemiştir. Her ne kadar son sözleriyle biraz hafifletmiş olsa da başkan Sarkisyanın soru sahibine kendi kuşağının Karabağı kurtardığını gelecek kuşakların ise Ağrı Dağı dâhil, Doğu Anadoluyu kurtarması (Ermenistan ile birleşmesi) şeklinde cevap verdiği görülmektedir. Kısaca, dolaylı da olsa Serj Sarkisyan bu sözleri Ermenistanın Türkiyeden toprak talebi bulunduğunu ortaya koymuştur. Türkiyeden tepkiler gecikmemiştir. Dışişleri Bakanlığı 26 Temmuzda bu konuda yaptığı bir açıklamada Sarkisyanın yanıtının kınandığını, devlet adamlarının asli görevinin gençleri barış, huzur ve refah dolu bir gelecek için hazırlamak olduğunu, bunun tam tersi bir yaklaşımla halklar arasında husumet ve nefret ideolojisini tahrik ederek gençlere ve gelecek kuşaklara öğütlerde bulunmasının son derecede sorumsuz bir davranış olduğunu, Sarkisyanın bu ifadelerinin barış için çalışmaya niyeti olmadığını gösterdiğini bildirmiştir. Başbakan Erdoğan ise resmi ziyaret için gittiği Azerbaycanda bu konuda, özetle, gelecek kuşakları kin ve nefretle donatmanın devlet adamlarına yakışmadığını, Sarkisyanın yaptığının tahrik olduğunu, bu bakımdan Ermenistan gençliğinin geleceğinin karanlık olacağını, bu olaylara hep karanlık gözlüklerle bakacaklarını söylemiştir. Sarkisyanın gençlere 'Siz şu anda Karabağı bizden teslim aldınız biz ölüp gideceğiz, Ağrı'yı da siz hallededeksiniz' demek istediğini, Bunun 'Ermenistan Türkiye ile bundan sonra istediği gibi, istediği şekilde bir savaşa da girebilir' anlamına

geldiğini belirterek, böyle bir devlet adamlığı, böyle bir diploması olamayacağını, Sarkisyanın çok ciddi bir yanlış yaptığını ve özür dilemesi gerektiğini ifade etmiştir. Türkiyenin bu tepkisi Ermenistanda da sıkıntı yaratmış ve Dışişleri Bakan Yardımcısı Şavarş Koçaryan Türkiyenin Sarkisyanın sözlerinin tamamını dikkate almadan sonuç çıkardığı gibi bir savunmada bulunmuş, Sarkisyanın sözlerini aktaran bir Türk gazetesi suçlanmış, bir Diaspora yazarı ise Başbakan Erdoğanın Ermenistanın Türkiyeden toprak talebi olduğunun reklamını yaptığı gibi garip bir iddia ortaya atmıştır. Bir dil sürçmesi dahi olsa Başkan Sarkisyanın bu sözleri, esasen gergin olan Türkiye-Ermenistan ilişkilerine olumsuz bir etki yapmıştır. Yarın: Protokollerin "kadük" olması.

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: LÜTEM, Ömer Engin. 2025. "TATİLLERDEN SONRA ERMENİ SORUNU I." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2011 / 19. Eylül 04. Erişim Nisan 23, 2025. <https://www.avim.org.tr/tr/Yorum/TATILLERDEN-SONRA-ERMENI-SORUNU-I-1>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır